

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR
2013

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR

Az évkönyvsorozat szerkesztőbizottsága

FAZEKAS KÁROLY – főigazgató, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet • KOLTAY JENŐ – ny. tudományos főmunkatárs, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet • KÖLLŐ JÁNOS – tudományos tanácsadó, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet • LAKATOS JUDIT – szakmai főtanácsadó, Központi Statisztikai Hivatal • LÁZÁR GYÖRGY † • NAGY GYULA – egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem, Emberi Erőforrások Tanszék

Sorozatszerkesztő

FAZEKAS KÁROLY

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR 2013

**SZERKESZTETTE
FAZEKAS KÁROLY
NEUMANN LÁSZLÓ**

**MTA KÖZGAZDASÁG- ÉS REGIONÁLIS TUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT KÖZGAZDASÁG-
TUDOMÁNYI INTÉZET, ORSZÁGOS FOGLALKOZTATÁSI KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.
BUDAPEST, 2014**

A kiadó címe:
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
Közgazdaság-tudományi Intézet
1112 Budapest, Budaörsi út 45.
A kiadvány megrendelhető a kiadó címén
e-mail: biblio@econ.core.hu
telefon: (06-1) 309-2649
telefax: (06-1) 319-3136

Copyright © MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, Országos
Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft., 2014
Borító fotó © Náton Diana, 2014

ISSN 1586-460X

Felelős kiadó: Fazekas Károly
Olvasószerkesztő: Patkós Anna
Műszaki szerkesztő: Kravjánszki Róbert
Nyomdai előkészítés: font.hu
Typográfia: Garamond, Franklin Gothic
Nyomdai munkák: Oliton Kft.

TARTALOM

Előszó	9
A magyarországi munkapiac 2012–2013-ban (<i>Bakó Tamás</i>).....	19
A gazdasági környezet és a foglalkoztatottság alakulása.....	21
Munkakereslet és bérek	27
Munkakínálat.....	33
Munkanélküliség.....	35
Közelkép – A költségvetési szféra munkapiaca	39
Bevezetés (<i>Neumann László</i>)	41
1. A legfontosabb tények (<i>Köllő János</i>).....	47
1.1. Az állami-önkormányzati vállalati szektor létszáma és átlagkeresete (<i>Neumann László & Varadovics Kitti</i>).....	59
1.2. A közfoglalkoztatás mérete és költsége (<i>Scharle Ágota</i>).....	61
2. Bérszint és szelekció a közszférában.....	63
2.1. A köz- és a magánszféra keresetkülönbségei Magyarországon 2002 és 2008 között – a béremelés hosszú távú hatása (<i>Altwickler-Hámori Szilvia & Lovász Anna</i>).....	63
2.1.1. Jobbak a nők esélyei a közszférában? (<i>Lovász Anna</i>).....	70
2.2. A közszféra és a vállalatok bérei közötti átterjedési hatás Magyarországon (<i>Telegdy Álmos</i>).....	73
2.3. A közszféra bérszintje és a magánszektorból átlépők szelekciója (<i>Köllő János</i>).....	82
2.4. A közszférából történő munkaerő-kiáramlás Magyarországon (<i>Elek Péter & Szabó Péter András</i>)	93
2.5. Miért választják munkahelynek a közszférát? A szubjektív szempontok szerepe (<i>Molnár György & Kapitány Zsuzsa</i>).....	103
2.5.1. A közszférában dolgozók elégedettsége (<i>Molnár György & Kapitány Zsuzsa</i>).....	113
3. A közszféra munkaerőpiacának intézményi környezete.....	115
3.1. Munkajogi trendek – az állásbiztonság garanciáinak lebontása a közszférában (<i>Nacsa Beáta</i>).....	115
3.2. A bér meghatározás és érdekegyeztetés sajátosságai a közszférában (<i>Berki Erzsébet</i>).....	125
3.2.1. Kollektív alku az állami/önkormányzati vállalati szférában (<i>Berki Erzsébet</i>)	136
3.3. Válságok és hullámvázások – a közszolgáltatás foglalkoztatási rendszerének változásai Európában (<i>Váradi László</i>)	138
3.4. A bér meghatározási rendszerek változása a válság hatására az Európai Unióban (<i>Edelényi Márk & Neumann László</i>).....	145

3.5. Önkormányzati privatizációs, kiszervezési–visszaszervezési törekvések és foglalkoztatási hatásai az Európai Unió országaiban és Magyarországon (<i>Neumann László & Edelényi Márk</i>)	157
3.5.1. Esettanulmányok az önkormányzati feladatok ellátásáról	172
4. Foglalkozási részpiacok	177
4.1. Tanári bérek, szelekció és pályaelhagyás (<i>Varga Júlia</i>).....	177
4.1.1. A tanárok bérei a közsférában, 1986–2013 (<i>Varga Júlia</i>).....	186
4.2. Érdekegyeztetés és munkavállalók kivándorlása az egészségügyben – régiós kitekintés (<i>Szabó Imre Gergely</i>).....	190
4.2.1. Az orvosbérekről és a hálapénzről (<i>Köllő János</i>).....	194
4.3. Nővérek és más egészségügyi szakalkalmazottak (<i>Berki Erzsébet, Czethoffer Éva & Szabó Endre</i>)	196
4.4. Rendvédelmi dolgozók nyugdíj előtt és után (<i>Berki Erzsébet, Czethoffer Éva & Szabó Endre</i>)	202
Hivatkozások	211
A munkapiaci szakpolitika eszközei (2012. szeptember – 2014. január) (<i>Cseres-Gergely Zsombor & Varadovics Kitti</i>)	219
Szolgáltatások	221
Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök (Imp-eszközök).....	222
Támogatások	232
Összetett beavatkozások (komplex programok).....	233
Munkapiaci hatású szakpolitikai eszközök	234
Statisztikai adatok	249
1. Alapvető gazdasági adatok	251
2. Népeség	253
3. Gazdasági aktivitás	256
4. Foglalkoztatottak	265
5. Munkanélküliek	275
6. Keresetek	292
7. Oktatás	299
8. Munkaerő-kereslet	303
9. Regionális különbségek	305
10. Munkaügyi kapcsolatok	313
11. Jóléti ellátások	318
12. Munkát terhelő adók	324
13. Nemzetközi adatok	328
14. A fontosabb adatok forrásai.....	330
Munkapiaci kutatások. Válogatott bibliográfia (<i>Bálint Éva</i>)	335
Függelék. Táblázatok és ábrák jegyzéke	349

A KÖTET SZERZŐI

- ALTWICKER-HÁMORI SZILVIA – ZÜRCHER HOCHSCHULE
FÜR ANGEWANDTE WISSENSCHAFTEN
 - BAKÓ TAMÁS – MTA KRTK KTI
 - BÁLINT ÉVA – MTA KRTK KTI
 - BERKI ERZSÉBET – NGM
- CSERES-GERGELY ZSOMBOR – MTA KRTK KTI
 - CZETHOFFER ÉVA – MTA KRTK KTI
 - EDELÉNYI MÁRK
 - ELEK PÉTER – ELTE
 - FAZEKAS KÁROLY – MTA KRTK KTI
 - KAPITÁNY ZSUZSA – MTA KRTK KTI
 - KÖLLŐ JÁNOS – MTA KRTK KTI
 - LAKATOS JUDIT – KSH
 - LOVÁSZ ANNA – MTA KRTK KTI, ELTE
 - MOLNÁR GYÖRGY – MTA KRTK KTI
 - NACSA BEÁTA – ELTE
- NEUMANN LÁSZLÓ – EURÓPAI MUNKAÜGYI
TANULMÁNYOK KÖZPONTJA KFT
 - SCHARLE ÁGOTA – MTA KRTK KTI,
BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
 - SZABÓ ENDRE – MTA KRTK KTI
 - SZABÓ IMRE GERGELY – CEU
- SZABÓ PÉTER ANDRÁS – REFORMÁTUS PRESBITERIÁNUS EGYHÁZ
 - TELEGDY ÁLMOS – MTA KRTK KTI, CEU
- VÁRADI LÁSZLÓ – AVENEW MARKETING KFT
 - VARADOVICS KITTI – MTA KRTK KTI
 - VARGA JÚLIA – MTA KRTK KTI